Kaderbrief Programmabegroting 2024

1.1 Inleiding

De kaderbrief geeft het financiële beleidskader weer voor de Programmabegroting 2024 en vormt daarmee de start van het opstellen van de begroting 2024. In deze kaderbrief worden de belangrijkste financiële uitgangspunten opgenomen en wordt ingegaan op de begrotingseffecten van actuele ontwikkelingen. Bij de samenstelling van de begroting 2024 houden we rekening met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV), fiscale en overige wet- en regelgeving en de Financiële verordening Regio Rivierenland.

Deze Kaderbrief bevat alleen de financiële kaders voor de begroting 2024. We nemen geen nieuwe inhoudelijke beleidskaders op in de Kaderbrief. Dat is ook de reden, dat we de term Kaderbrief gebruiken en niet Kadernota. In een Kadernota past het meer om nieuwe beleidsvoornemens op te nemen, ter beoordeling en afweging te wegen. Wij continueren in de begroting het bestaande beleid. Nieuwe beleidskaders nemen wij op in afzonderlijke documenten, die ter besluitvorming worden voorgelegd aan de raden. Belangrijkste voorbeeld daarvan is het Regionaal Economische Ambitiedocument, waarbij wij de gemeenteraden intensief, en aan de voorkant, betrekken. Pas op het moment, dat de besluitvorming rondom bijvoorbeeld het Regionaal Economisch Ambitiedocument volledig is afgerond, worden de financiële effecten daarvan meegenomen in onze begroting. Op deze wijze wordt generiek geborgd, dat financiële gevolgen van nieuwe beleidsvoornemens (en eventueel nieuwe taken) pas verwerkt worden in onze begroting, nadat de besluitvorming daarover volledig is afgerond.

1.2 Algemene uitgangspunten voor de (Programma)begroting 2024

Algemeen
Basis voor de begroting 2024 vormt het bestaande beleid zoals geformuleerd en geraamd in de Programmabegroting 2023 inclusief de besluiten van het Algemeen Bestuur. Nieuwe ontwikkelingen die relevant zijn voor de begroting 2024 worden eveneens meegenomen.

Aantal inwoners
De inwoneraantallen worden geraamd op de voorlopige aantallen op 1 januari 2023 van het Centraal Bureau voor de Statistiek, conform de in de gemeenschappelijke regeling Regio Rivierenland opgenomen bepalingen.

Inrichting van de begroting en definiëring van de verschillende programma's
De inrichting van de begroting sluit aan bij de huidige opzet van de regionale samenwerking. Ten opzichte van de begroting 2023 zijn er geen wijzigingen in de programma-indeling.

1.3 Systematiek van kostenverdeling en kostentoerekening

In de begroting 2024 worden de kosten toegerekend aan de activiteiten die door Regio Rivierenland worden uitgevoerd, overeenkomstig de bestaande verdeelsleutels die ook in de begroting 2023 zijn toegepast.

1.4 Interbestuurlijk programma (IBP)

Er zijn maatschappelijke opgaven die niet door één overheid kunnen worden aangepakt.
Met het IBP wordt een nieuwe fase van interbestuurlijke samenwerking tussen verschillende overheden geïnitieerd en gestimuleerd. Het IBP is uitgewerkt in een 10-tal opgaven, onder meer op gebieden als de regionale economie, klimaat/duurzaamheid, wonen en het sociale domein. Beleidsterreinen waarop Regio Rivierenland nu al acteert in samenwerking met gemeenten en andere partners (zoals ondernemers en onderwijsinstellingen). Alle onderwerpen binnen het Ambitiedocument hebben een werkwijze als bedoeld in het IBP.

1.5 Wet open overheid

Op 26 januari 2021 heeft de Tweede Kamer de Wet open overheid (Woo) aangenomen. Op 5 oktober 2021 heeft ook de Eerste Kamer ingestemd met het initiatiefvoorstel Woo. Het doel van de nieuwe wet is om de gehele overheid transparanter en toegankelijker te maken. De wet moet ervoor zorgen dat overheidsinformatie beter vindbaar, uitwisselbaar, eenvoudig te ontsluiten en goed te archiveren is.

De kern van de wet is tweeledig. Ten eerste verplicht de wet overheidsorganisaties documenten actief openbaar te maken. Ten tweede verplicht de Woo gemeenten om de informatiehuishouding op orde te brengen. De bepaling uit de Archiefwet, dat gemeente documenten in een goede, geordende en toegankelijke staat moeten bewaren, wordt herhaald in de Woo. Hiermee is een aanzienlijke doorlooptijd gemoeid, de Memorie van Toelichting noemt een mogelijke termijn van zelfs acht jaar. De Woo is op 1 mei 2022 in werking getreden. De huidige Wet openbaarheid van bestuur (Wob) is daarbij ingetrokken.
Gemeenten ontvangen vanuit het Rijk financiële middelen voor implementatie van de Woo. In deze middelen is ook een deel voor gemeenschappelijke regelingen geoormerkt. Wij gaan hiervoor een post opnemen in onze begroting en verzoeken gemeenten daarmee het gedeelte voor de gemeenschappelijke regeling Regio Rivierenland aan ons over te maken.

1.6 Faciliteren en uitvoeren van beleidstaken voor de gemeenten, waaronder begrepen de uitvoering van het Regionaal Ambitiedocument 2022-2025, de coördinatie van de Regio Deal FruitDelta Rivierenland en de Gebiedsagenda FruitDelta Rivierenland

Het faciliteren van de uitvoering van de beleidstaken, zoals o.a. voor Agribusiness, Recreatie & Toerisme, Economie & Logistiek, Regionale Energiestrategie (RES), Mobiliteit en Wonen en de personele inzet door beleidsadviseurs van de Regio wordt zo veel als mogelijk binnen de bestaande budgettaire kaders van de (meerjaren)begroting uitgevoerd.

Vorig jaar is door alle gemeenteraden het nieuwe Regionaal Economisch Ambitiedocument vastgesteld. De hierin vastgelegde economische doelstellingen zijn – net als overige reeds vastgestelde regionale beleidskaders – als input meegenomen in de Gebiedsagenda FruitDelta Rivierenland. Met vaststelling van deze agenda heeft opschaling plaatsgevonden naar een bredere scope van aandachtsgebieden/beleidsterreinen en ook de betrokkenheid en inzet van partnerorganisaties wordt daarbij vergroot voor een breder draagvlak. Bovendien kunnen we met de extra incidentele financiële middelen van het Rijk en de Provincie die afkomstig zijn uit de Regio Deal FruitDelta Rivierenland in de periode 2021 t/m 2023 versneld werken aan onze strategische gebiedsagenda en realisatie van onze gezamenlijke regionale ambities en (beleids)doelstellingen. Bij het opstellen van de begroting voor 2024 zullen we echter rekening moeten houden met organiseren van structurele (proces)capaciteit op dit onderwerp.

Binnen het ruimtelijk domein zijn er veel ontwikkelingen, zowel bij het Rijk, de provincie als ook op regionaal en gemeentelijk niveau. Deze spelen op terreinen als bijvoorbeeld het Nationaal Programma Landelijk Gebied en de Gelderse Puzzel. Middels een startnotitie die begin 2023 naar verwachting wordt voorgelegd aan de gemeenteraden zal de regionale opdracht op dit vlak worden beschreven.

1.7 Lobby & Branding

Voor de regionale, landelijke en internationale profilering van de 'merknaam' FruitDelta Rivierenland en de versterking van het imago van de Regio heeft het Algemeen Bestuur de "Strategische beleidsnota Lobby & Branding FruitDelta Rivierenland vastgesteld". Gerelateerd aan onder meer de Gebiedsagenda wordt deze visie uitgewerkt in een jaarplan, waarin de beleidsvoornemens concreet worden vertaald met bijbehorende financiën.

1.8 Personele en financiële capaciteit voor de ondersteunende functies

In de afgelopen periode zijn we – net als vorig jaar - geconfronteerd met een sterke toename van de werkvoorraad door uitbreidingen van taken, nieuwe projecten en complexere wet- en regelgeving. Gevolg hiervan is een blijvend hoge werkdruk Dit concentreert zich met name bij de ondersteunende functies voor de zogenaamde PIOFACH-taken/-activiteiten. Om dit aan te pakken gaan wij daar waar mogelijk de bestaande bezetting uitbreiden en zullen wij in overleg treden met onze bestuurders en onze opdrachtgevers (gemeenten) om samen te werken aan een passende

oplossing. Daar waar er nieuwe taken en projecten bij onze organisatie worden belegd, zullen we goed kijken naar benodigde randvoorwaarden om deze opdracht(en) goed in te vullen.

1.9 Contractgestuurde dienstverlening

Uitgangspunt voor de begroting is, dat de uurtarieven van de activiteiten die onder Contractgestuurde dienstverlening vallen in lijn met het niveau van de werkelijke kosten liggen.

1.10 Basismobiliteit/Versis

De gemeenten werken samen op het gebied van basismobiliteit en hebben daarvoor het regionale vervoersysteem Versis ingericht. Op dit moment wordt onder de naam van Versis uitvoering gegeven aan het gemeentelijk sociaal recreatieve Wmo-vervoer van de acht regiogemeenten en het leerlingen- en jeugdvervoer voor de gemeenten Buren, Culemborg, Neder-Betuwe, Tiel en West Betuwe. De werkelijke kosten worden doorbelast aan de gemeenten op basis van het daadwerkelijk gebruik. Het beheerbureau, ondergebracht bij Regio Rivierenland, geeft 3x per jaar een prognose af ten aanzien van de kosten.

De provinciale subsidie voor het sociaal recreatieve Wmo-vervoer wordt afgebouwd tot nihil in de periode van 1-1-2021 tot 1-1-2024. De korting loopt jaarlijks op met 25%, waardoor de subsidie vanaf het begrotingsjaar 2024 volledig komt te vervallen. De gemeenten zijn hierover geïnformeerd (meteen nadat de provincie in 2019 heeft besloten de subsidie te beëindigen).

1.11 Inburgering

De nieuwe Wet inburgering 2021 is in werking getreden op 1 januari 2022, nadat invoering van het nieuwe inburgeringsstelsel twee keer eerder is uitgesteld. Gemeenten hebben een belangrijke rol bij de begeleiding van nieuwkomers (asielstatushouders en gezinsmigranten), die inburgeringsplichtig zijn. Het doel van de nieuwe inburgeringswet is dat alle inburgeringsplichtigen snel en volwaardig mee kunnen doen aan de Nederlandse samenleving, het liefst door middel van betaald werk.

Gemeenten hebben vanuit de Wet Inburgering 2021 de regie over de uitvoering van de inburgering en zijn verantwoordelijk voor de begeleiding en ondersteuning van inburgeringsplichtigen gedurende het inburgeringstraject van drie jaar. Vooral voor de kleine gemeenten met een geringe opgave is het een lastige klus om dit goed te organiseren. Daarom hebben de 8 gemeenten van regio Rivierenland het initiatief genomen om een deel van de coördinatie- en uitvoeringstaken rondom Inburgering regionaal te organiseren en sinds 01-01-2022 over te hevelen naar Regio Rivierenland. Op basis van de pilot uit 2021 en de ervaringen uit de opstartfase in 2022 zijn in het begin van 2023 de procesafspraken en de werkafspraken met alle partners verder doorontwikkeld. Dit blijft een repeterend proces aan de hand van nieuwe inzichten. Per 01-01-2024 heeft de gemeente West Betuwe de taken vanuit de Wet inburgering weer zelf ter hand genomen. Ten opzichte van 2022 zijn de aantallen te begeleiden inburgeraars in 2023 sterk verhoogd. Gezien alle landelijke inhaalacties is het ook de verwachting dat de aantallen inburgeraars in 2024 ook zullen stijgen. In de dienstverleningsovereenkomst is opgenomen dat de landelijke gelden (gebaseerd op het aantal inburgeraars) 1 op 1 worden doorgeschoven naar Regio Rivierenland.

De bestuurlijke besluitvorming is afgerond en de overdracht van inburgeringstaken naar Regio Rivierenland is geformaliseerd, de financiën van Inburgering worden opgenomen in de begroting van Regio Rivierenland op basis de dan bekend zijnde aantallen te verwachten inburgeraars

1.12 Overige uitgangspunten voor de begroting 2024

Salariskosten
Algemeen uitgangspunt is, dat de personele formatie en de bijbehorende salariskosten voor de begroting 2024 worden geraamd op basis van de actuele personele formatie in februari/maart 2023; dat is het moment, dat de cijfers van de begroting 2024 worden berekend/doorgerekend.
CAO-afspraken en raming salariskostenstijging
De financiële controllers van de Rivierenlandse gemeenschappelijke regelingen (GR-en) hebben met elkaar afspraken gemaakt over de systematiek van het in de begroting verwerken van verwachte salariskostenstijgingen en de hierbij gewenste onderlinge harmonisering. Afgesproken is, dat aansluiting wordt gezocht bij de door het CPB 'berekende' stijging van de lonen (de geraamde loonontwikkeling), die in de door het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties uitgebrachte septembercirculaire is gepubliceerd. Aanvullend wordt voor de

hoogte van de totale salariskostenstijging in de begroting een schatting gemaakt van de verwachte stijging van de pensioenpremies en overige sociale lasten (premies werknemersverzekeringen).

De laatste CAO loopt af op 1 januari 2023. Ten tijde van het opstellen van de kaderbrief wordt nog onderhandeld over een nieuwe CAO.

Op basis van de huidige inzichten en gepubliceerde informatie van het CPB wordt in de begroting 2024 gerekend met een loonontwikkeling van 4,2% (loonvoet sector overheid). Daarnaast houden we voor 2024 rekening met een beperkte stijging van de pensioenpremies en de overige sociale lasten (premies werknemersverzekeringen) van indicatief 0,20%, waardoor de totale stijging van de salariskosten in de begroting 2024 geraamd wordt op 4,40%.

Indien de werkelijke salariskostenstijging in 2023 afwijkt van de ramingen die in de programmabegroting 2023 zijn verwerkt (een geraamde stijging van de salariskosten met 3,0%), worden de structurele effecten daarvan meegenomen in de salarisberekeningen van de programmabegroting 2024. In de jaarrekening worden de werkelijke salariskosten verantwoord.

Prijsindexering kostenbudgetten
Overeenkomstig de door het CPB opgestelde cijfers die in de septembercirculaire zijn opgenomen, passen we een algemene prijsindexering toe van 6,8% (prijsindex nationale bestedingen). Dit algemene indexeringspercentage wordt ook door andere gemeenschappelijke regelingen (GR-en) toegepast in de begroting 2024. Alleen indien voor specifieke kostencategorieën andere indexeringspercentages gelden, wordt afgeweken van het algemene indexeringspercentage en worden de marktconforme kostenstijgingen in de begrotingscijfers verwerkt. Dit hebben de financiële controllers van de GR-en met elkaar afgestemd. Ook de in onze begroting opgenomen werkbudgetten, zoals voor Lobby & Branding en de 3 beleidsspeerpunten worden geïndexeerd.

Meerjarenbegroting
In de meerjarenbegroting wordt de actuele bedragen geraamd, waarbij rekening gehouden wordt met de bekende meerjarige aanpassingen, zoals mutaties op het gebied van salarissen, prijsindexeringen, actualisatie van werkbudgetten en kapitaallasten.

1.13 Slotopmerking

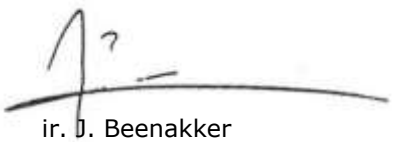
Deze kaderbrief Programmabegroting 2024 is besproken in de vergadering van het Dagelijks Bestuur van Regio Rivierenland op 14 december 2022. Het Algemeen Bestuur heeft ingestemd met de in deze kaderbrief opgenomen financiële (beleids-)kaders als uitgangspunten voor de begroting 2024.

de secretaris,

mr. J.W.A. Hakkert

de voorzitter,

ir. J. Beenakker